

**RAN-2408000604020004**
**S. Y. B. Com. (Sem.-IV) Examination April - 2026**
**Major - Tax Procedure and Practice (Paper - III)**
**Time: 2 Hours ]**
**[ Total Marks: 50**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>સૂચના : / Instructions</b><br>(1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.<br>Fill up strictly the above details on your answer book<br>(2) Q.1 ફરજિયાત છે.<br>Q.1 is compulsory.<br>(3) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના સંપૂર્ણ ગુણ દર્શાવે છે.<br>Numbers on the right indicate full marks of the question. | Seat No.:<br><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/><br><div style="border: 1px solid black; height: 80px; margin-top: 10px;"></div> Student's Signature |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Q. 1. (A) Answer in Short (Any Five)**
**10**
**ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ)**

- Mrs. Kajal paid ₹ 1,80,000 as salary, out of which 60% was paid to her husband, Mr. Ajay. The Income Tax Department has disallowed 40% of the payment made to her husband. What is the total admissible salary expense?  
શ્રીમતી કાજલે ₹ 1,80,000 પગાર ચુકવ્યો, જેમાંથી 60% તેમના પતિ શ્રી અજયને ચુકવ્યો. આવકવેરા વિભાગે પતિને કરવામાં આવેલ 40% ચૂકવણીને અમાન્ય ગણાવી છે. કુલ માન્ય પગાર ખર્ચ શું થશે?
- Opening balance of Machinery A/c on 1.4.2024 was ₹ 1,30,000.  
On 1-7-24, Mr. Ramesh purchased machinery for ₹ 15,00,000 and received a 10% subsidy.  
On 1-10-24, he sold some old machinery for ₹ 90,000, incurring ₹ 10,000 as sales expenses.  
The Admissible depreciation rate is 15%.  
Find the total deductible depreciation for the Assessment Year 2025-26.  
1.4.2024 ના રોજ મશીનરી ખાતા ની શરૂની બાકી ₹ 1,30,000 હતી.  
1-7-24 ના રોજ શ્રી રમેશે ₹ 15,00,000 ની મશીનરી ખરીદી અને 10% સબસિડી પ્રાપ્ત કરી.  
1-10-24 ના રોજ તેમણે જૂની મશીનરી ₹ 90,000 માં વેચી, અને ₹ 10,000 વેચાણ ખર્ચ થયો.  
ઘસારાનો માન્ય દર 15% છે.  
આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે કુલ મજરે મળવાપાત્ર ઘસારો શોધો.
- On 1.4.2024, Suresh had 10% Debentures of NEHU Ltd. worth ₹ 40,000.  
On 1.12.2024, he purchased 10% debentures of NEHU Ltd. worth ₹ 50,000 for ₹ 55,000. The company pays interest half-yearly on 30 June and 31 December.  
Calculate taxable interest during the Previous Year 2024-25.  
1.4.2024 ના રોજ, સુરેશ પાસે ₹ 40,000 ના મૂલ્યના NEHU લિ.ના. 10% ડિબેન્ટર્સ હતા.  
1.12.2024 ના રોજ, ₹ 55,000 માં ₹ 50,000 ના મૂલ્યના નવા 10% ડિબેન્ટર્સ ખરીદ્યા. જે કંપની 30 જૂન અને 31 ડિસેમ્બર ના રોજ અર્ધવાર્ષિક વ્યાજ ચૂકવતી હોય, તો પાછલા વર્ષ 2024-25 દરમિયાન કરપાત્ર વ્યાજ ની ગણતરી કરો.

4. What is standard deduction under the head salaries? Is it available under old tax regime and new tax regime?  
પગારના શીર્ષક હેઠળ સામાન્ય કપાત શું છે? શું તે જૂની કર વ્યવસ્થા અને નવી કર વ્યવસ્થા હેઠળ ઉપલબ્ધ છે?
5. What is unabsorbed depreciation? How do we write it off?  
નહિ સમાયેલ ઘસારો એટલે શું? તેને કેવી રીતે માંડી વાળી શકાય?
6. What is revocable transfer of assets?  
મિલકતોની રદ થઈ શકે તેવી ફેરબદલી શું છે?
7. What is revised return?  
સુધારેલું રીટર્ન શું છે?

**Q. 2.** Find out the taxable business income of Rahul for the Assessment Year 2025-26 from the Profit and Loss Account for the year ended on 31-3-2025. **14**

| Particulars                      | Amount (₹) | Particulars                    | Amount (₹) |
|----------------------------------|------------|--------------------------------|------------|
| To Salary                        | 2,50,000   | By Gross Profit                | 2,80,000   |
| To Insurance Expense of building | 40,000     | By Profit on sale of Furniture | 1,20,000   |
| To Drawings                      | 20,000     | By Rental Income               | 3,50,000   |
| To Travelling Expense            | 30,000     | By Sundry Income               | 1,20,000   |
| To Interest on Loan              | 15,000     | By Bad Debt Return             | 60,000     |
| To Patent Purchase               | 1,20,000   | By Gift from Friend            | 1,10,000   |
| To Income-Tax Provision          | 40,000     |                                |            |
| To Stationery Expenses           | 50,000     |                                |            |
| To Depreciation on Plant         | 70,000     |                                |            |
| To Repairing of Building         | 90,000     |                                |            |
| To Postage                       | 20,000     |                                |            |
| To Advertisement Expenses        | 60,000     |                                |            |
| To Loss by Theft                 | 35,000     |                                |            |
| To Net Profit                    | 2,00,000   |                                |            |
| Total                            | 10,40,000  | Total                          | 10,40,000  |

Additional Information:

1. Patent is purchased on 10 August 2024. Provide depreciation at the rate of 25%.
2. Travelling expense includes 50% for a personal vacation.
3. The salary paid covers payments till January 2025, as two months' salary is outstanding.
4. 40% of the building is used for personal residence, and the remaining 60% is for business purposes.

31.3.2025 ના રોજ પૂરા થયેલા વર્ષ માટે નફા અને નુકસાન ખાતામાંથી આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે રાહલની કરપાત્ર ધંધાકીય આવક શોધો.

| વિગત               | રકમ (₹)   | વિગત                     | રકમ (₹)   |
|--------------------|-----------|--------------------------|-----------|
| પગાર               | 2,50,000  | કાચો નફો                 | 2,80,000  |
| મકાન વીમા ખર્ચ     | 40,000    | ફર્નિચરના વેચાણ પરના નફો | 1,20,000  |
| ઉપાડ               | 20,000    | ભાડાની આવક               | 3,50,000  |
| મુસાફરી ખર્ચ       | 30,000    | પરચુરણ આવક               | 1,20,000  |
| લોન પર વ્યાજ       | 15,000    | ઘાલખાધ પરત               | 60,000    |
| પેટેન્ટ ખરીદી      | 1,20,000  | મિત્ર તરફથી ભેટ          | 1,10,000  |
| આવકવેરાની જોગવાઈ   | 40,000    |                          |           |
| સ્ટેશનરી ખર્ચ      | 50,000    |                          |           |
| પ્લાન્ટ પર ધસારો   | 70,000    |                          |           |
| મકાન સમારકામ       | 90,000    |                          |           |
| પોસ્ટેજ            | 20,000    |                          |           |
| જાહેરાત ખર્ચ       | 60,000    |                          |           |
| ચોરી દ્વારા નુકસાન | 35,000    |                          |           |
| ચોખ્ખો નફો         | 2,00,000  |                          |           |
| કુલ                | 10,40,000 | કુલ                      | 10,40,000 |

વધારાની માહિતી

1. પેટેન્ટ 10 ઓગસ્ટ 2024 ના રોજ ખરીદવામાં આવ્યું. 25% દરે ધસારો આપવો.
2. મુસાફરી ખર્ચમાંથી 50% ખાનગી પ્રવાસ માટે છે.
3. પગાર જાન્યુઆરી 2025 સુધી ચુકવવામાં આવ્યો છે, એટલે કે 2 મહિનાનો પગાર બાકી છે.
4. મકાનનો વપરાશ 40% ખાનગી રહેવાસ માટે અને 60% ધંધા માટે થાય છે.

OR

- Q. 2.** From the following Receipt and Payment Account for the year ended 31-03-2025 of Mr. Prakash, a practicing Cost Accountant, compute his taxable professional income for the Assessment Year 2025-26. **14**

Receipt and Payment Account

| Receipts                   | Amount (₹) | Payments                    | Amount (₹) |
|----------------------------|------------|-----------------------------|------------|
| Opening Balance            | 80,000     | Office Rent                 | 3,50,000   |
| Cost Audit Fees            | 6,20,000   | Staff Salary                | 2,40,000   |
| Consultancy Fees           | 3,00,000   | Travelling Expenses         | 60,000     |
| Other Fees from Clients    | 2,70,000   | Office Stationery           | 45,000     |
| Teaching Income from ICAI  | 1,20,000   | ICAI Membership Fees        | 30,000     |
| Gift from Clients          | 50,000     | Telephone and Internet Bill | 25,000     |
| Reimbursement from Clients | 70,000     | Office Maintenance          | 55,000     |
| Sale of Old Computer       | 90,000     | Computer Purchase           | 1,40,000   |

|                               |           |                              |           |
|-------------------------------|-----------|------------------------------|-----------|
| Interest from Savings Account | 15,000    | Books and Reference Material | 40,000    |
|                               |           | Closing Balance              | 6,30,000  |
| Total                         | 16,15,000 | Total                        | 16,15,000 |

Additional Information:

- ₹10,000 from the Travelling Expenses was for a family vacation.
- The Computer was purchased on 1st August 2024, and is eligible for depreciation at 40%.
- ₹ 50,000 from Cost Audit Fees is yet to be received.

Compute the taxable professional income of Mr. Prakash for Assessment Year 2025-26.

નીચે આપેલ આવક અને જાવક ખાતું શ્રી પ્રકાશ, પ્રેક્ટિસમાં રહેલા કોસ્ટ એકાઉન્ટન્ટ માટે 31-03-2025 ના રોજ પૂરા થયેલા વર્ષ માટે આપવામાં આવ્યું છે. આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે કરપાત્ર વ્યાવસાયિક આવકની ગણતરી કરો.

આવક અને જાવક ખાતું

| આવક                        | રકમ (₹)   | જાવક                       | રકમ (₹)   |
|----------------------------|-----------|----------------------------|-----------|
| શરૂની બાકી                 | 80,000    | ઓફિસનું ભાડું              | 3,50,000  |
| કોસ્ટ ઓડિટ ફી              | 6,20,000  | સ્ટાફનો પગાર               | 2,40,000  |
| કન્સલ્ટન્સી ફી             | 3,00,000  | મુસાફરી ખર્ચ               | 60,000    |
| ક્વાઈન્ટ્રસ પાસેથી અન્ય ફી | 2,70,000  | ઓફિસ સ્ટેશનરી              | 45,000    |
| ICMAI માંથી શૈક્ષણિક આવક   | 1,20,000  | ICAI સભ્યપદ ફી             | 30,000    |
| ક્વાઈન્ટ્રસ પાસેથી ભેટ     | 50,000    | ટેલિફોન અને ઇન્ટરનેટ બિલ   | 25,000    |
| ક્વાઈન્ટ્રસ પાસેથી ભરપાઈ   | 70,000    | ઓફિસ માટે જાળવણી ખર્ચ      | 55,000    |
| જૂના કમ્પ્યુટર નું વેચાણ   | 90,000    | કમ્પ્યુટર ખરીદી            | 1,40,000  |
| બચત ખાતા પર વ્યાજ          | 15,000    | પુસ્તકો અને સંદર્ભ સામગ્રી | 40,000    |
|                            |           | છેવટની બાકી                | 6,30,000  |
| કુલ                        | 16,15,000 | કુલ                        | 16,15,000 |

વધારાની માહિતી:

- ₹ 10,000 મુસાફરી ખર્ચમાંથી પરિવાર સાથે પ્રવાસ માટે છે.
- કમ્પ્યુટર 1 ઓગસ્ટ 2024 ના રોજ ખરીદવામાં આવ્યું હતું અને તેના પર ઘસારાનો લાગુ દર 40% છે.
- ₹ 50,000 કોસ્ટ ઓડિટ ફી હજુ મળવાની બાકી છે.

આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે શ્રી પ્રકાશની કરપાત્ર વ્યાવસાયિક આવક શોધો.

- Q. 3.** Mr. Rajiv Shah, a salaried employee, provides the following details for the Financial Year 2024-25. Compute his Taxable Income and Income Tax Liability under both the Old Tax Regime and the New Tax Regime for the Assessment Year 2025-26. 14

Income Details:

| Particulars                      | Amount (₹) |
|----------------------------------|------------|
| Gross Salary                     | 20,50,000  |
| Professional Tax Paid            | 3,000      |
| Interest on Savings Bank Account | 18,000     |

## Investment / Deduction Details:

| Particulars                                                    | Amount (₹) |
|----------------------------------------------------------------|------------|
| Investments under Section 80C                                  | 1,50,000   |
| Medical Insurance Premium (Section 80D)                        | 35,000     |
| Interest on Home Loan (Self-Occupied Property) - Section 24(b) | 2,00,000   |
| Contribution to NPS - Section 80CCD(1 B)                       | 50,000     |

શ્રી રાજીવ શાહ, એક પગારદાર કર્મચારી, તેમની નાણાંકીય વર્ષ 2024-25 માટેની નીચેની આવકની વિગતો છે. આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે જૂની ટેક્સ પ્રણાલી અને નવી ટેક્સ પ્રણાલી બંને હેઠળ તેમની કરપાત્ર આવક અને આવકવેરાની જવાબદારી ગણો.

| વિગત                      | રકમ (₹)   |
|---------------------------|-----------|
| કુલ પગાર                  | 20,50,000 |
| ચૂકવેલ વ્યાવસાય વેરો      | 3,000     |
| બેંકમાં બચત ખાતાનું વ્યાજ | 18,000    |

રોકાણો/કરમુક્તિની વિગતો:

|                                                 |          |
|-------------------------------------------------|----------|
| 80C માં રોકાણ                                   | 1,50,000 |
| આરોગ્ય વીમા પ્રીમિયમ (80D)                      | 35,000   |
| ઘર લોન વ્યાજ (સ્વ રહેઠાણની મિલકત) (Section 24b) | 2,00,000 |
| NPS યોગદાન (80CCD(1B))                          | 50,000   |

OR

**Q. 3 (A)** Find out the taxable "Income from Other Sources" for the Assessment Year 2025-26 from the below-mentioned details of Shri Ramesh. 7

- Interest of ₹ 14,000 on 8% Capital Investment Bonds.
  - ₹ 18,000 interest on 12% Debentures of KLM Ltd. (TDS: 10%)
  - Winning from Horse Race (Net) ₹ 3,50,000 (TDS: 30%)
  - 10% tax-free debentures of Sharma Ltd. worth ₹ 1,20,000 (TDS: 20%)
  - 12% Mehta Ltd. Debentures of ₹ 1,50,000 (Interest payable on 30th June and 31st December). Such debentures were sold on 20.10.2024 at 15% profit.
  - ₹ 14,000 was paid as interest on a loan taken to buy Mehta Ltd. debentures.
- શ્રી રમેશની નીચે આપેલી વિગતો પરથી આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે “અન્ય સાધનોની કરપાત્ર આવક” શોધો.

- 8% કેપિટલ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ બોન્ડ પર ₹ 14,000 નું વ્યાજ.
- 12% KLM લિમિટેડના ડિબેન્ચર્સ પર ₹ 18,000 નું વ્યાજ. (TDS : 10%)
- ઘોડા રેસમાંથી જીતેલી રકમ (ચોખ્ખી) ₹ 3,50,000 (TDS: 30%)
- 10% શર્મા લિમિટેડના ₹ 1,20,000 ના કરમુક્ત ડિબેન્ચર્સ (TDS: 20%)
- ₹ 1,50,000 ના 12% મેહતા લિમિટેડના ડિબેન્ચર્સ (વ્યાજ 30 જૂન અને 31 ડિસેમ્બરના રોજ ચૂકવાય છે), જે 20.10.2024 ના રોજ 15% નફા પર વેચવામાં આવ્યા હતા.
- મેહતા લિમિટેડના ડિબેન્ચર ખરીદવા માટે લેવામાં આવેલી લોન માટે ₹ 14,000 નું વ્યાજ ચૂકવવામાં આવ્યું હતું.

(B) From the following details of Rajendra, find out the total taxable income for the Assessment Year 2025-26.

7

1. Short-term capital loss from the sale of listed equity shares (STT paid) ₹ 40,000
2. Long-term capital gain from the sale of gold ornaments ₹ 2,05,000
3. Short-term capital gain from the sale of bonds of a private company ₹ 95,000
4. Profit from intraday share trading (speculative business) ₹ 1,00,000
5. Taxable income from house property ₹ 11,00,000
6. Loss from business of electronics ₹ 1,50,000
7. Profit from wholesale grocery business ₹ 7,00,000

રાજેન્દ્રની નીચે આપેલ વિગતો પરથી, આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે કુલ કરપાત્ર આવક શોધો.

1. લિસ્ટેડ ઇક્વિટી શેરના વેચાણથી ટૂંકા ગાળાની મૂડી ખોટ (STT ચૂકવેલ) ₹ 40,000
2. સોનાના દાગીનાના વેચાણથી લાંબા ગાળાનો મૂડી લાભ ₹ 2,05,000
3. ખાનગી કંપનીના બોન્ડના વેચાણથી ટૂંકા ગાળાનો મૂડી લાભ ₹ 95,000
4. ઇન્ટ્રા-ડે શેર ટ્રેડિંગ (સપેક્યુલેટીવ ધંધા) માંથી નફો ₹ 1,00,000
5. મકાન મિલકતમાંથી કરપાત્ર આવક ₹ 11,00,000
6. ઇલેક્ટ્રોનિક્સના ધંધામાં નુકસાન ₹ 1,50,000
7. જથ્થાબંધ કરિયાણાના ધંધામાંથી નફો ₹ 7,00,000

Q. 4. Short notes: (Any Three)

12

ટૂંક નોંધો : (કોઈ પણ ત્રણ)

1. Taxability of gifts  
ભેટોની કરપાત્રતા
2. Carry forward of various losses  
વિવિધ નુકસાન આગળ ખેંચી જવું
3. Remuneration from a concern in which spouse has substantial interest  
જીવનસાથીનો નોંધપાત્ર હિસ્સો હોય તેવી સંસ્થામાંથી મળેલ મહેનતાણું
4. Income Tax Audit under Section 44AB - Criteria, Audit Report, Penalty  
કલમ 44AB હેઠળ આવકવેરા ઓડિટ - માપદંડ, ઓડિટ રિપોર્ટ, દંડ
5. Compulsory and Voluntary filing of return of income  
આવકના રિટર્નનું ફરજિયાત અને સ્વૈચ્છિક ફાઈલિંગ